

Верхньодніпровський комунальний дошкільний навчальний заклад №8
"Золота рибка"

**Використання нетрадиційних прийомів аплікації як
засіб розвитку творчих здібностей дітей старшого
дошкільного віку**

Чуприна Юлія Григорівна,
вихователь зображувальної діяльності
ВК ДНЗ №8 "Золота рибка"
кваліфікаційна категорія
"спеціаліст вищої категорії"

м. Верхньодніпровськ
2018

Методичний посібник **«Використання нетрадиційних прийомів аплікації як засіб розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку»**—
Верхньодніпровськ, 2018 – 43 с.

Автор-укладач:

Чуприна Ю. Г.

Рецензенти:

Желонкіна Л. І., методист районного методичного кабінету відділу освіти
Верхньодніпровської райдержадміністрації.

Шмідт В. А., завідувача Верхньодніпровським КДНЗ №8 «Золота рибка».

Семенович Л. О., вихователь-методист Верхньодніпровського КДНЗ №8
«Золота рибка».

Методичний посібник містить матеріали методичного й практичного спрямування щодо організації занять з образотворчої діяльності з дітьми старшого дошкільного віку.

Автор посібника пропонує новий підхід до художньо-творчого розвитку дітей засобами нетрадиційних технік аплікації, у якому як на палітрі художника, гармонійно поєднується традиції, творчість, новаторство та індивідуальність.

Кожний вихователь побачить і реалізує запропонований матеріал по-своєму, а кожна дитина, виконуючи завдання, запропоновані у посібнику, зможе повною мірою розкрити свої здібності. Методичний посібник адресовано педагогічним працівникам закладів дошкільної освіти та початкової школи, батькам дітей дошкільного віку, які займаються художнім вихованням і розвитком малят.

Зміст

1. Вступ.....	4
2. Основна частина	
2.1. Теоретичне обґрунтування проблеми використання нетрадиційних засобів аплікації для розвитку художньої творчості.....	6
2.2. Практичний розділ	
Розвиток творчого потенціалу дітей старшого дошкільного віку шляхом застосування цікавих занять з аплікації.....	10
Консультація для вихователів.....	12
Консультація для батьків.....	13
Ігри для розвитку дрібної моторики рук.....	15
Календарне планування занять з аплікації.....	19
Конспекти занять з аплікації.....	23
2.3. Використані джерела.....	40
3. Висновок.....	41

ВСТУП

Витоки здібностей та обдарувань дітей
–на кінчиках пальців.

Від пальців ідуть струмочки,
які дають наснаги творчій думці.

Іншими словами, чим більше
майстерності в дитячих долоньках, тим
розумніша дитина.

В.О. Сухомлинський

Сьогодні система розвитку дошкільної освіти зазнає суттєвих змін. Інтенсивний розвиток суспільного життя, активне проникнення науково-технічного прогресу в усі його сфери вимагають від педагога-дошкільника обрати найефективніші засоби навчання і виховання на основі сучасних методів та інтегрованих технологій.

В умовах гуманізації суспільства зростає соціальна роль творчої особистості, здатної активно мислити, шукати, отримувати й використовувати зібрану інформацію. Розвиток пізнавального інтересу до різноманітних галузей знань та видів діяльності є однією зі складових формування успішної всебічно розвиненої особистості дошкільника. Інтерес дошкільників до навколишнього світу, бажання пізнати та засвоїти нове – це основа розвитку креативної, ініціативної особистості. Одним із пріоритетних напрямів виховання юної особистості є розвиток її творчості. І саме мистецтво зі своїм багатогранним, різноманітним, дивовижним і захоплюючим світом впливає на всі сторони духовного життя дитини, пробуджує творчу активність, розвиває розум, формує естетичні уявлення, моральну поведінку. Образотворча діяльність має важливе значення для всебічного розвитку особистості, вона є найбільш сприятливою для розвитку творчості дітей починаючи з дошкільного віку. У процесі створення зображення в дитини формуються спостережливість, естетичне сприйняття, художній смак, творчі здібності. Образотворча діяльність надає

можливість доступними засобами висловити емоційний стан дитини, її ставлення до навколишнього світу, вміння самостійно створювати прекрасне, а також бачити його у творах мистецтва.

У процесі образотворчої діяльності забезпечується всебічне виховання дошкільників: сенсорне, розумове, естетичне, моральне, трудове. Творча діяльність дітей сприяє створенню загальної атмосфери доброзичливості, свободи, можливості досягти успіху для кожного вихованця. Дитина може відкрито радіти результатам як власної, так і спільної творчості.

Зображувальна діяльність тісно пов'язана з сенсорним вихованням. Безпосереднє, чуттєве знайомство з предметами та явищами, з їхніми властивостями та якостями складають лінію сенсорного виховання.

Навчання зображувальної діяльності сприяє формуванню таких розумових операцій, як аналіз, синтез, порівняння, узагальнення. У процесі спостережень, при обстеженні предметів та їхніх частин перед зображенням, діти навчаються виділяти форму предметів та їх частин, величину і розміщення частин у предметі, колір. Зображення різних за формою предметів потребує їх зіставлення та встановлення відмінностей. Разом з тим діти вчать порівнювати предмети, явища та виділяти в них загальне та відмінне, об'єднувати предмети за схожими ознаками.

При проведенні занять виникають сприятливі умови для формування таких якостей, як ініціативність, допитливість, розумова активність та самостійність, цікавість.

Потрібно максимально підтримувати ранні творчі прагнення дітей, стимулювати розвиток художньо - творчої практики, дбати про збагачення дітей життєвими враженнями.

Художня творчість - важлива складова системи виховання, в ній узагальнено весь життєвий досвід дитини - чуттєвий, ціннісний, моральний, естетичний, пізнавальний, трудовий. Вона лежить в основі успішного засвоєння нових знань, умінь та навичок, саме тому так важливо сформувати у дітей основи творчості у дошкільному віці.

2. ОСНОВНА ЧАСТИНА

2.1. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ ЗАСОБІВ АПЛІКАЦІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬОЇ ТВОРЧОСТІ

Одним із головних завдань дошкільного навчального закладу є формування всебічно розвиненої, активної особистості, з можливістю її подальшого навчання, розкриттям здібностей, розвитком адекватної самооцінки та вмінням критично мислити, засвоєнням нею соціального досвіду та змозі віднайти себе у соціумі.

На формування особистості дитини впливає багато чинників, серед яких чільне місце посідає культура й мистецтво. Як зазначав Сократ: «У кожній дитині сонце, тільки дайте йому світитися». А одним з дієвих засобів запалити це «сонце» визнано саме зображувальну діяльність. Образотворча діяльність ефективно стимулює розвиток дрібної моторики, розвиває творчий потенціал та водночас готує дитину до школи.

Специфіка занять з образотворчої діяльності дає широку змогу пізнання прекрасного, розвиток в дітей емоційно-естетичного ставлення до дійсності.

Кожен вид образотворчої діяльності має свій специфічний вплив на дитину. Аплікація сприяє формуванню та розвитку багатьох особистісних якостей особистості, її психічних і естетичних можливостей.

У сучасних педагогічних і психологічних дослідженнях доводиться необхідність занять образотворчою діяльністю для розумового, естетичного розвитку дітей дошкільного віку. Вітчизняні психологи і педагоги (Л. З. Виготський, У. У. Давидов, А. У. Запорожець, М. М. Під'яков, М. А. Ветлугіна, М. П. Сакуліна, Е.А. Фльоріна та інших.) довели, що творчі можливості дітей виявляються вже у дошкільному віці й розвиток їх відбувається під час оволодіння суспільно виробленими засобами діяльності у процесі спеціально організованого навчання. Так, В.В.Давидов в післямові до книжки Л.С.Виготського «Уява і творчість у дитячому віці» зазначає, що творчість є

постійним супутником дитячого розвитку. Співзвучні цьому і ідеї Л. Малагуцци (засновника відомої в усьому світі італійської школи педагогіки Реджіо Емілія), який, говорячи про дитячу креативність, не вважав її «священною»: з'являючись з повсякденного досвіду, вона є невід'ємною характеристикою людського мислення. У неї входить свобода дослідження поза відомого, вміння пророкувати і вчасно приймати несподівані рішення. Дитяча творчість, яка розглядається як процес, що призводить до створення суб'єктивно нового продукту, вивчається, зазвичай, у руслі дослідження саме тієї діяльності, у якій вона формується (П.М.Якобсон, Н.А.Ветлугіна, К.В.Тарасова, О.С.Ушакова, А.Г.Тамбовцева (Арушанова), Т. У. Кудрявцев та інших.). Звідси впливають і специфічні показники розвитку творчості (музичне, образотворче, літературне тощо.), пов'язані насамперед із аналізом продукту діяльності.

У процесі аплікації діти знайомляться з простими формами різних предметів, частини й силуети яких вони вирізають і наклеюють. Створення силуетних зображень вимагає великої роботи думки і уяви, тому що в силуеті відсутні деталі, що іноді виявляються основними ознаками предмета.

Заняття аплікацією сприяють розвитку математичних уявлень. Дошкільники знайомляться із назвами і ознаками найпростіших геометричних форм, отримують уявлення про просторове положення предметів та його частин (зліва, справа, внизу, угорі, у центрі й т.д.) і величин (більше, менше). Ці складні поняття легко засвоюються дітьми під час створення декоративного візерунка або зображенні предмета частинами.

На занятті у дошкільнят розвиваються почуття кольору, ритму, симетрії і на цій основі формується художній смак. Їм не треба самим складати кольори чи зафарбовувати форми. Надаючи дітям папір різних кольорів, в них виховується вміння добирати гарні поєднання.

З поняттями ритму і симетрії діти знайомляться вже у молодшому віці під час розподілу елементів декоративного візерунка.

Заняття з аплікації привчають малят до планової роботи, яка дуже багато важить, тому що у цьому виді мистецтва велике значення до створення композиції має послідовність кріплення частин (спочатку наклеюються великі форми, потім деталі; в сюжетних роботах спочатку фон, потім предмети другого плану, що закриті іншими, й у останню чергу предмети першого плану).

Аплікація може бути предметною, що складається з окремих зображень (лист, гілка, дерево, гриб, квітка, птах, будинок, чоловік і т.д.); сюжетною, що відображає сукупність дій, подій («Політ до космосу», «Птахи прилетіли» тощо.); декоративною, що включає орнаменти, візерунки, якими можна прикрасити різні предмети.

Аплікація одна із найдавніших способів прикрашання одягу, взуття предметів побуту, житла, вона застосовується і нині в багатьох народах. Виникнення аплікації належить до найдавніших часів і пов'язано з появою, стібка, шва на одязі зі шкір тварин.

Різні народи використовують в аплікації найрізноманітніші матеріали: тувинці, наприклад, прикрашаючи кінське сідло, поєднують в аплікації шкіру з золотисто - жовтою корою степового чагаря, що створює неповторну по своєрідності і красі гру світлотіні і об'єму.

Виконання аплікативних зображень сприяють розвитку мускулатури руки, координації рухів. Дитина навчається володіти ножицями, правильно вирізати форми, повертаючи аркуш паперу, розкладати форми на аркуші на рівній відстані один від одного.

Значення занять аплікацією зокрема і з допомогою нетрадиційних технік, з допомогою цікавого матеріалу для освіти дошкільнят науково доведено. Через узагальнення досвіду педагогів було виявлено значення навчання аплікації:

- розвиток естетичного світосприймання, виховання художнього смаку;
- розвиток художньо – графічних умінь і навичок;
- розвиток фантазії, творчого мислення та уяви, просторового сприйняття;

- розвиток точних рухів руками і дрібної моторики пальців;
- становлення деяких організаційних навичок художньої творчості;
- отримання відомостей про сучасні і світові художні культури
- виховання глядацької культури;
- можливе розкриття початків професійної художньо - образотворчої діяльності.

Особливого значення набувають інтегровані заняття. У основу інтегрованих занять покладено принципи взаємозв'язку, близькості змісту ведучих тем. Інтеграція у системі спеціально організованих занять об'єднує ці засоби і тому актуальна, оскільки:

- інтегровані заняття сприяють глибокому проникненню дітей у сенс слова, у світ фарб та звуків;
- допомагають формуванню грамотного мовлення, його розвитку і збагаченню;
- розвивають естетичний смак, вміння розуміти й оцінювати твори мистецтва;
- впливають на психічні процеси, які є основою формування художньо-творчих і музичних здібностей дитини.

Інтегровані заняття дозволяють зменшити кількість спеціально організованих занять і збільшити час для інших видів діяльності.

Проаналізувавши теоретичне обґрунтування проблеми використання нетрадиційних засобів аплікації для розвитку художньої творчості дітей дошкільного віку, вивчивши методичну літературу, зміст і специфіку художньої творчості дітей у техніці аплікації, методики організації та проведення занять інтегрованого характеру з аплікації, спираючись на власний досвід, я розробила консультації для вихователів та батьків, ігрові вправи, календарний план, цікаві заняття із застосуванням нетрадиційних прийомів аплікації на заняттях із зображувальної діяльності з дітьми старшого дошкільного віку.

2.2. ПРАКТИЧНИЙ РОЗДІЛ

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ ЦІКАВИХ ЗАНЯТЬ З АПЛІКАЦІЇ

Аплікація - це цілеспрямована і систематична діяльність, яка сприяє формуванню в дітей одного з найважливіших вмінь у навчально-виховній діяльності: уміння вчитися. Нетрадиційні прийоми аплікації впливають на розвиток естетичного сприйняття, художнього смаку, спостережливості та збагачення внутрішнього світу дитини, вирішують завдання художньо-естетичного виховання дітей:

1. Формування основи естетичної культури засобами образотворчого мистецтва, образотворчої діяльності;
2. Розвиток естетичного смаку, естетичних почуттів, розвиток творчого потенціалу дитини, художньої діяльності дитини.

Організуючи роботу з матеріалами і інструментами, формую у дітей практичні уміння і навички, пов'язані з розвитком ручних і інструментальних дій. Для роботи з аплікації обираю традиційні матеріали, природні, нешкідливі покидькові.

У процесі творчої роботи навчаю дітей таким способам обробки паперу, як згинання, складання навпіл й у декілька разів, вирізання, склеювання тощо. На заняттях знайомлю з різними видами паперу (для малювання, креслення, обгортковий, гофрований, картон, калька та інші), його якісними показниками. Діти дізнаються, що папір буває не тільки різних кольорів, але і різної фактури: блискучої, гладкої, глянцевої, матової, ворсистої, тонкої, товстої (на дотик), щільною чи дірчастою (на розрив), та що промокає чи непромокає (при експериментуванні). Наприклад, м'який папір (серветковий, гофрований, деякі сорти обгорткового) легко обривається пальцями. Діти з нього виконують виразну аплікацію з волохатими контурами. Так зображують пухнастих курчат, зайців, білок, волохатих ведмедиків, візерунчатих сніжинок, кульбабок, квіти липи, бруньки верби тощо.

Під час добору паперу для аплікацій, що виконується прийомами симетричного вирізування, велике значення має така властивість паперу, як еластичність. Якщо заготовка буде ламатися, то, на згинах утворюються тріщини, що погіршує естетичний ефект аплікації, унеможлиблює виправлення помилок, і викликає в дитини почуття незадоволення результатом своєї діяльності. Тому добираю гнучкий і пружний папір, що добре піддається обробці, легко складається без зайвої напруги, а після вирізання згини розгладжуються нігтем великого пальця правої руки.

Один із улюблених видів аплікації для дітей - аплікація з тканини (предметна, сюжетна і декоративна; одноколірна, двоколірна і різнокольорова). При виконанні аплікації з тканини (додаток 1, усі додатки розміщені на диску) формую навички її вирізання, які відрізняються своєю складністю від роботи з папером.

Аплікація з соломи надзвичайно приваблива для дітей (додаток 2). Оволодівши навичками роботи, діти старшої групи досить легко виконують предметну аплікацію з соломки. Для роботи обираю предмети прямокутної форми: дім-квадрат, дах-трикутник, ялинка, що складається з трикутника, човен з вітрилом, прапорець, грибок - корінь зі смуги, звуженої до гори, капелюшок - половина кола. Займатися аплікацією з соломи краще з невеличкими групами дітей (три - чотири дитини).

Велику увагу приділяю природним матеріалам. Природа нам дає неповторне розмаїття барв і досконалість готових форм. Заняття з природним матеріалом сприяє вихованню в дітей любові до рідної природи, дбайливого до неї ставлення. Корисні вони ще й тому, що збирання та заготівля природного матеріалу відбувається надворі. Діти залюбки збирають листя, насіння дерев та квітів, шишки, жолуді, пух тополі, який дуже привабливо їх.

Аплікації з тополиного пуху (додаток 3) однотонні, вони нагадують гризайлі. Вони ніжні, повітряні і витончені. Іноді важко повірити, що картину зробили лише за допомогою пуху та клею без фарб і пензля. Діти із задоволенням виготовляють із пуху зайчат, кошенят, каченят, курчат, плюшеві

іграшки, голівки кульбаб - все, що має пухнасту фактуру. У сюжетній аплікації більш вдаються зимові пейзажі, березові гаї, рибки в акваріумі, особливо вуалехвості.

Вабить до себе й розмаїття покидькового матеріалу (тканини, мотузки, мереживо, шкіра, намисто, дерево, кора, фольга, метал та інші.). Аплікації з покидькового матеріалу виходять яскраві, загадкові, мають неповторний художній образ. Діти в захваті від покидькового матеріалу, з величезним задоволенням виконують різні композиції.

Роботу проводжу з усіма учасниками навчально-виховного процесу – з вихователями, дітьми та їх батьками.

КОНСУЛЬТАЦІЯ ДЛЯ ВИХОВАТЕЛІВ

«Створення умов для розвитку творчості в дітей дошкільного віку»

1. Співпраця з родинами вихованців, проведення для них днів відкритих дверей, організація з їхньою участю виставок дитячих художніх робіт.
2. Систематичне консультування батьків щодо того, як стимулювати інтелектуальний і художній розвиток малят.
3. Обладнання центрів образотворчої діяльності для самостійної роботи дітей, розміщення в них необхідних матеріалів, інструментів.
4. Проведення комплексних занять, занять-подорожей, із різними варіантами завдань, робота з підгрупами.

Використання нетрадиційних способів зображення, що дає змогу прищепити любов до образотворчого мистецтва, викликати інтерес до аплікації представлено у презентації «Використання нетрадиційних прийомів аплікації як засіб розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку» (Додаток див. на диску).

КОНСУЛЬТАЦІЯ ДЛЯ БАТЬКІВ

«Розвиток дрібної моторики рук в дітей дошкільного віку»

Батьків завжди хвилює питання, як забезпечити повноцінний розвиток дитини і як правильно підготувати її до школи. Вченими доведено, що розвиток руки та розвиток мови і мислення дитини тісно зв'язані між собою.

Дрібна моторика рук – це здатність виконувати точні скоординовані дії пальцями і китицями. Навички дрібної моторики необхідні не тільки в побуті, вони мають великий вплив на процес навчання дитини. Саме тому, при діагностиці готовності до школи велику увагу звертають на те, як розвинена дрібна моторика дошкільнят.

У побуті нам щохвилини доводиться вчиняти дії дрібної моторики: застібати гудзики, зав'язувати шнурки, тримати столові прилади. Однак, як ми вже говорили, дрібна моторика рук важлива не тільки в побуті. Навички дрібної моторики важливі при навчанні письма та малювання: від ступеня розвитку цих навичок буде, зокрема, залежати почерк людини. Крім того, розвиток дрібної моторики тісно пов'язаний з розвитком мови, так як зони кори головного мозку, що відповідають за ці функції, розташовані дуже близько один від одного.

Тонка моторика рук починає розвиватися природним чином ще в дитячому віці, і з плином часу її навички стають все більш складними і різноманітними. Так, дрібна моторика дошкільнят включає в себе безліч дій, що вимагають узгоджених рухів обох рук.

Саме в дошкільному віці на розвиток дрібної моторики слід звертати особливу увагу: до того моменту, коли дитина піде в школу, її моторні навички повинні бути розвинені на достатньому рівні, інакше навчання в школі буде представляти для неї складності.

Саме тому, розвиток дрібної моторики у дошкільників – невід'ємна частина підготовки до школи. Цей процес можна прискорити різними способами, до найпоширеніших з яких відносяться: пальчикові ігри та пальчикова гімнастика; ігри з дрібними предметами (конструктори, мозаїка, пазли, намистини, рахункові палички і т. п.); масаж і самомасаж пальців і кистей рук; заняття ліпленням, малюванням, різними видами

рукоділля; розвиток елементарних навичок самообслуговування (застібання і розстібання гудзиків, зав'язування шнурків і т. п.); ляльковий театр з рукавичок ляльками; вправи на обведення контурів предметів, штрихування, розфарбовування, малювання по клітинках і трафаретами.

Розвиток навичок дрібної моторики можна поєднувати з трудовим вихованням дошкільника. Можете довірити дитині змотувати в клубки ваші нитки для в'язання або перебирати крупу для каші – це корисно для його дрібної моторики. До того ж, дитина буде гордитися, що допомагає вам по будинку.

Щоб дрібна моторика дошкільнят розвивалася правильно, заняття мають бути регулярними. Не варто думати, що це забере у вас так вже багато часу: багато занять абсолютно не вимагають присутності батьків. Ваше завдання – лише надати дитині необхідні матеріали, далі вона сама прекрасно розбереться.

Звичайно, це не означає, що дитина повинна весь час бути надана сама собі. Необхідно виділити час і для спільних занять. Пам'ятайте: дитині важлива ваша підтримка. Якщо у неї щось не виходить, не потрібно лаяти її за це, краще допоможіть. Заняття повинні проходити в доброзичливій обстановці і приносити дитині радість, тільки так вони дадуть плоди.

Якщо навіть регулярні заняття не допомагають, необхідно звернутися до фахівця: іноді порушення дрібної моторики можуть бути ознакою відставання в розвитку або навіть симптомом захворювання.

ІГРИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ДРІБНОЇ МОТОРИКИ

«Знайди сюрприз»

Мета: розвиток дрібної моторики рук, координації рухів; навчання терпіння.

Матеріал: фантики (10—15 шт.), дрібні предмети (значки, гудзики й т. ін.), повітряна кукурудза, горіх.

Хід гри

Ведучий загортає значок у чотири-п'ять фантиків. Дитина має розгорнути всі фантики, обережно скласти їх і отримати приз. Дитині пропонують два-три «сюрпризи».

«Прищіпки в кошику»

Мета: розвиток дрібної моторики трьох основних пальців руки (великого, вказівного й середнього).

Матеріал: кошик із білизняними прищіпками. (Краї кошика не повинні бути занадто товстими. Кошик можна замінити плоскою фігуркою з товстого картону.)

Хід гри

Дитина ставить на стіл кошик із прищіпками. Ведучий бере прищіпку трьома пальцями, чіпляє її на край кошика й пропонує дитині повторити те, що він зробив.

Після того як дитина це засвоїть, їй пропонують причепити всі прищіпки до краю кошика.

Можна ускладнити гру: чіпляти прищіпки на швидкість; чіпляти однією рукою, а відчіплювати іншою.

Багаторазові повторення рухів стискання й розтискання із зусиллям служать відмінним тренуванням кінчиків пальців рук.

«Маленький аптекар»

Мета: розвиток дрібної моторики, уточнення рухів пальців рук, координації.

Матеріал: на маленькій таці — пінцет, чашка з намистинками та ємність із відсіками для них. Намистинок у чашці міститься рівно стільки, скільки є відсіків у ємності. Кожний відсік має бути пофарбований під кольори відповідних намистин. Спочатку можна використовувати більше намистинок.

Хід гри

Ведучий розповідає про роботу аптекарів, про те, як вони виготовляють різні ліки. Потім показує, як можна за допомогою пінцета перекладати намистини, і

пропонує дітям власноруч заповнити відсіки намистинами. Коли ємність виявиться заповненою, намистини за допомогою пінцета перекладають назад.

Гру можна ускладнити, змінюючи розміри намистин і ємності відсіків. Однак варто врахувати, що гра досить складна й потребує від дитини крайньої концентрації уваги та внутрішнього контролю. Якщо в дитини намистина падає на тацю, вона завжди сама зможе виправити помилку.

Гра вимагає великої точності в рухах. За кожну вдалу дію варто заохочувати дитину, хвалити її.

«Вишивальниці»

Мета: розвиток дрібної моторики, уточнення рухів пальців рук; концентрація уваги, розвиток координації.

Матеріал: на таці лежать аркуші картону з намальованими на них лініями. Є прості малюнки, є складніші. На лініях вибиті відрізки, по яких пройде голка з ниткою (у більш складних завданнях ці відрізки лише намічені крапками).

Клубок вовняних ниток, 1—2 товсті кравецькі голки.

Хід гри

Ведучий розповідає про вишивальницю. Якщо є можливість, показує різні вишивки й пропонує дитині пограти у вишивання, пояснюючи, як вишивають.

Потім дитина бере голку та вставляє нитку у вушко голки. Спочатку в цьому їй допомагає дорослий. Пізніше вона робить це самостійно. Кінці нитки з'єднують і зав'язують вузлик.

Потім дитина робить стібки на картонках з отворами (для полегшеного варіанта можна використовувати замість голки шнурок), просмикуючи голку то догори, то вниз.

Варто врахувати, що робота з голкою, особливо затягання нитки й зав'язування вузлика, є дуже складною для маленької дитини. Спочатку краще не просто показати, а проробити ці операції разом із нею, рука в руці, виявляючи терпіння, і точно впіймати момент, коли можна відпустити руку дитини й запропонувати їй діяти самостійно.

«Намисто»

Мета: розвиток дрібної моторики, координації; розрізнення предметів за формою і кольором; концентрація уваги.

Матеріал: нитки, гудзики різного розміру й різного кольору.

Хід гри

Ведучий пропонує дитині зробити намисто. Можна запропонувати зробити намисто за зразком, а гудзики підібрати за формою й кольором.

«Зашнуруй черевик»

Мета: засвоєння навички вдягання; розвиток дрібної моторики, координації рухів, орієнтування в просторі.

Матеріал: пара кросівок і шнурки.

Хід гри

Ведучий показує, як по-різному можна зашнурувати кросівки, і просить дитину зашнурувати так само другу кросівку.

Необхідно спочатку зашнуровувати кросівки разом із дитиною. У міру ускладнення завдання можна демонструвати готові зразки.

«Тир»

Мета: розвиток координації та швидкості рухів великих і дрібних м'язових груп; формування навичок різноманітного метання м'яча.

Матеріал: м'ячі, мішень (кільце або коробка), різні іграшки-мішені.

Хід гри

На відстані, до якої дитина може докинути м'яч, ставиться коробка або підвішується кільце. Дитина кілька разів намагається потрапити в ціль.

Модифікований варіант: розставляються іграшки-мішені, які треба збити. За збиту іграшку або м'яч, що потрапив у коробку, ведучий видає фант (жетон).

Виграє той, у кого виявиться більше фантів.

КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ ЗАНЯТЬ З АПЛІКАЦІЇ

Мета: Ознайомлювати дітей з різновидами аплікацій. Учити створювати композиції, заповнюючи всю площину аркуша, передавати характерність образів кольором і використанням різних матеріалів (природний, покидьковий, шматки тканини тощо); працювати самостійно та разом з однолітками. Удосконалювати вміння техніки наклеювання, склеювання та вирізування. Розвивати дрібну моторику, творчу уяву, асоціативну пам'ять, мислення. Виховувати цікавість до занять з аплікації, естетичний смак, акуратність.

№	Тема	Мета	Матеріали
Вересень			
1	Рибка	Навчити виконувати аплікацію з макаронів. Розмальовувати готову аплікацію.	Макарони, клей ПВА, гуашеві фарби, аркуш картону формату А5.
2	Півник	Навчити дітей виготовляти півника з пір'я.	Різнокольорове пір'я, клей ПВА, ножиці, аркуш паперу формату А5.
Жовтень			
3	Сова	Навчити дітей виготовляти сову з ватних дисків.	Ватні диски, клей ПВА, кольоровий папір, ножиці, аркуш паперу формату А5.
4	Осінній пейзаж	Навчити дітей виготовляти пейзаж з засушеного листя.	Засушене листя, дрібні гілочки,

			насіння квітів, клей ПВА, аркуш картону формату А4.
Листопад			
5	Качечка	Навчити дітей виконувати аплікацію з ниток.	Жовті нитки, клей ПВА, простий олівець, аркуш паперу формату А5.
6	Мишенятко	Навчити дітей виготовляти аплікацію з тирси.	Тирса, клей ПВА, простий олівець, гуашеві фарби, аркуш картону формату А5.
Грудень			
7	Ясний зимовий день	Навчити дітей виконувати силуетну аплікацію з манної крупки.	Манна крупа, клей ПВА, простий олівець, аркуш картону формату А4.
8	Зимове місто	Навчити дітей виконувати об'ємну композицію з вати.	Вата, кольоровий папір, ножиці, аркуш картону формату А4.
Січень			
9	Сніжинка	Навчити дітей виготовляти сніжинку з солі.	Сіль, клей ПВА, простий олівець, аркуш паперу

			формату А4.
10	Синичка	Навчити дітей виконувати аплікацію з тканини.	Різнокольорова тканина, ножиці, клей ПВА, аркуш картону формату А5.
Лютий			
11	Зимовий пейзаж	Навчити дітей виконувати аплікацію з тополиного пуху.	Тополиний пух, клей ПВА, простий олівець, аркуш паперу формату А4.
12	Будинок	Навчити дітей виконувати аплікацію із сірників.	Сірники, клей ПВА, аркуш паперу формату А5.
Березень			
13	Весняна квітка	Навчити дітей виготовляти квітку з паперових серветок.	Паперові серветки, клей ПВА, кольоровий папір, ножиці, аркуш паперу формату А5.
14	Квіти в вазоні	Навчити дітей вирізати витинанку.	Кольоровий папір, простий олівець, клей ПВА, аркуш паперу формату А4.

Квітень			
15	Весняна полянка	Навчити дітей виготовляти аплікацію з пластиліну.	Пластилін, аркуш картону формату А4.
16	Великодня листівка	Навчити дітей виготовляти аплікацію квілінгом.	Різнокольорові паперові смужки, клей ПВА, ножиці, аркуш паперу формату А5.
Травень			
17	У гаю метелики, наче квіти	Навчити дітей виготовляти метелика з покидькового матеріалу.	Різний покидьковий матеріал, клей, ножиці, аркуш паперу формату А5.
18	Сонечко	Навчити дітей виготовляти сонечко з кукурудзяної крупи.	Кукурудзяна та рисова крупа, клей ПВА, простий олівець, аркуш картону формату А4.

КОНСПЕКТИ ЗАНЯТЬ З АПЛІКАЦІЇ

«ОСІННІЙ ПЕЙЗАЖ»

(Аплікація з природного матеріалу)

Мета: закріпити вміння дітей виконувати аплікацію з природного матеріалу (листя, тонкі гілочки, насіння з дерев, суха трава тощо); формувати вміння дітей бачити красу рідної природи; розвивати вміння створювати композицію, розміщуючи зображення на всій поверхні аркуша; закріплювати просторове орієнтування «вгорі», «внизу», «праворуч», «ліворуч»; розвивати вміння розрізняти поняття «колір», «форма»; розвивати дрібну моторику, творчу уяву, асоціативну пам'ять, мислення; сприяти розвитку самостійності та творчої ініціативи; виховувати цікавість до занять з аплікації.

Попередня робота: спостереження під час прогулянок у природі за листопадом, осіннім листям; збирання листочків для прикрашання групи та аплікації.

Матеріал: зразок (додаток 12); малюнки та репродукції картин за темою «Осінні мотиви»; аркуш паперу формату А4, природний матеріал для аплікації (листя, тонкі гілочки, насіння з дерев, суха трава), клейстер, пензлики для клею, підставки для пензликів; серветки, дощечки.

Хід заняття

Організаційний момент.

Вихователь пропонує дітям відгадати загадку.

Жовті листочки з дерев опадають.

Птахи у теплі краї відлітають.

Голі поля, мокне земля,

Дощ поливає, — коли це буває? (Восени)

— Чи здогадалися ви, про яку пору року йдеться у загадці? Яка пора року зараз? (Осінь)

Вихователь пропонує дітям визирнути у вікно, демонструє малюнки та репродукції картин за темою «Осінні мотиви».

Вихователь пропонує дітям мовчки розглянути картину І. Левітана

«Золота осінь».

— Що ви бачите на картині? Які фарби на ній є? Які фарби переважають на картині? Як ви гадаєте, чому цих фарб більше на картині? Чи влучна назва картини? Доберіть свої назви до картини. Які дерева зобразив художник? Як ви вважаєте, художник малював природу у селі чи у місті? Поясніть.

Вихователь узагальнює відповіді дітей.

— Настала осінь. Погода стала часто змінюватися. Похолоднішало. Небо стало похмурим, сірим. Часто йдуть холодні тривалі дощі. Трава стала коричневою. Листя на деревах із зеленого змінилося на різнобарвне: жовте, оранжеве, червоне. Падає на землю, засихає, темніє. Дерев засинають без листя.

Динамічна вправа «Листя падає»

Діти ходять кімнатою, присідають і збирають листочки. Кожен збирає листочки одного кольору. Діти в довільному напрямку пересуваються кімнатою під музичний супровід, їхні рухи рук — легкі, плавні. Коли музика стихає, знаходять собі пару — такого самого кольору листочки. Щойно музика зазвучить знову, продовжують танцювати кімнатою.

Мотивація

Вихователь читає вірш.

ЛИСТОПАД

Осінь, осінь, листопад,
Жовте листя стелить сад,
За моря в краї далекі
Відлетіли вже лелеки.
Хмари небо затягли,
Вітер віє з-за гори,
Ходить осінь листопадом,
Жовте листя стелить садом.(А. Житкевич)

Вихователь згадує з дітьми нещодавню екскурсію до осіннього парку.

— Якими були дерева в парку? На деревах було листя? Чому восени листя на деревах опадає? Як називають дерева, що ви бачили в парку? Вихователь

розглядає з дітьми будову дерева на ілюстрації, уточнюючи, де стовбур, корінь, гілки.

Гра «Дерево»

— Біля нашого садка погойдує гіллям дерево з незвичайним червоним листям. Зобразіть дерево — підніміть руки, уявіть, що це — гілки дерева, похитайте ними злегка в різні сторони. Прокоментуйте свої дії: «Подув вітер — захитався клен». Покажіть, як гойдається дерево від вітру.

Вітерець нам дме в лице —

(Махають руками в напрямку обличчя.)

Загойдалось деревце.

(Піднімають руки вгору й розгойдують з боку в бік.)

Вітер скоро затихає. (Сідають.)

Клену гілки розпрямляє.

(Сідають навшпиньки й тягнуться вгору.)

— Створімо осінній пейзаж для прикрашання групи на пам'ять про красуню - осінь.

Продуктивна діяльність

Фізкультхвилинка «У лісі восени»

Вихователь читає рядки вірша, діти виконують відповідні рухи.

Ми йдемо, малята, нині

В золотавий ліс осінній (Крокують на місці.)

Скільки тут дерев стоїть!

(Стають прямо, піднявши руки із розчепіреними пальцями над головою, імітуючи «дерево».)

На них листячко тремтить. (Перебирають пальчиками.)

Скоро з гілочок зірветься,

Разом з вітром понесеться,

Закружляє лист веселий —

Пишний килим вкриє землю.

(Повільно плавно, коловими рухами опускають руки вниз

присідаючи.)

Вихователь показує, як з природного матеріалу можна зробити пейзаж, нагадує малюкам прийом аплікації — як слід наклеювати листя, розміщувати різні кольори. Можна наклеювати будь-яку кількість листочків, утворюючи таким чином ліс. Галявину можна викласти з сухої трави та насіння.

Вихователь допомагає кожній дитині. Звертає увагу дітей на те, що листочки розміщуються один біля одного, можуть накладатися, чергуватися. Активізує мовлення дітей у називанні розміру, кольору, форми. Діти працюють під спокійний музичний супровід.

Підсумок

Вихователі, дякує дітям за картини «Осіній пейзаж», прикрашає ними групову кімнату.

«ЯСНИЙ ЗИМОВИЙ ДЕНЬ»

(Аплікація манною крупною)

Мета: закріпити вміння дітей виконувати аплікацію манною крупною; ознайомити дітей з творами зимової тематики відомих художників; продовжувати ознайомлювати з кольорами зими у зображенні зимових пейзажів (гамою холодних кольорів); розвивати дрібну моторику руки, увагу, творчу увагу, творчі здібності; формувати естетичний смак; виховувати охайність під час роботи з клеєм; виховувати цікавість до творчості відомих художників, пізнавальний інтерес до природи, естетичний смак.

Попередня робота: спостереження за зимовими явищами в природі; розглядання ілюстрацій зимових пейзажів; читання художніх творів.

Матеріал: зразок (додаток 13); аркуші паперу блакитного кольору формату А4; клей ПВА; пензлі для клею; серветки; підставки для пензлів; манна крупа.

Хід заняття

Організаційний момент

Вихователь. Діти, до нас сьогодні хтось завітав. Відгадайте загадку.

Взимку зірка біла з неба прилетіла,
Шість промінців має, на сонечку сяє. (Сніжинка)

— Так, це сніжинка. Ось вона яка!

Вихователь показує дітям сніжинку та спонукає до розмови про сніжинки.

— Яка вона? (Вона біла, легка, гарна, мереживна, блискуча.) Вам подобаються сніжинки? Перетворімося на сніжинки

Психогімнастика

— Падає ніжний, пухнастий сніжок. Ми — сніжинки, що летять і кружляють у повітрі. Нам легко, радісно, весело. Подуває вітерець, немов грає ніжна, загадкова музика, ми танцюємо. Вдих на повні груди — нас переповнює радість — видих. Хочеться літати, бути невагомими, радіти!

Мотивація

Вихователь пропонує дітям розглянути репродукції картин зимової тематики художників І. Шишкіна «Зима», М. Глущенко «Зимовий день», І. Грабаря «Лютнева блакить», І. Марчук «Мереживо зимового дня» тощо.

— Яка з цих робіт подобається найбільше? Чому? Які кольори використали художники? Чи відчуваєте ви холод, коли дивитесь на зображення зими? Визирніть у віконце. Як гарно світить сонечко, виблискує на сонці сніжок! Послухайте, які вірші про таку чудову погоду склав поет Павло Тичина.

Вийшли вранці ми — ох, яка ж краса!

Сад увесь прибрався в іній, проти сонця він як синій,

Гілля до землі звиса, ох, яка ж краса!

— Одразу хочеться зобразити багато зимових картин! Чи бажаєте ви зобразити ясний зимовий день?

Продуктивна діяльність

Підготуймо наші пальчики до роботи.

Пальчикова гімнастика «Сніг літає»

Взимку сніг літає, (Руки вниз долоньками, повільно рухають пальцями.)

Тихо осідає. (Руки долоньками вниз, розводять у сторони.)

Я його збираю (Долоньки «ліплять сніжку».)

І ось так здуваю. (Здувають уявний сніг з долоньок)

Ми вже малювали фарбами зимовий пейзаж. На ваших столах немає ані фарб, ані пензликів для малювання. Отже, сьогодні працюватимемо із манною крупою і клеєм.

Спробуймо як художники створити наш зимовий день!

— Якими кольорами ми малювали зимовий пейзаж попереднього разу? (Білим, блакитним, сірим, синім) Для роботи візьмемо манну крупу білого кольору. Зверніть увагу на те, що аркуш для роботи у ваших альбомах блакитного кольору. Ваша аплікація має виділятися на цьому блакитному тлі.

— Що повинна зображувати ваша картина, якщо її темою є зимовий день.

Пофантазуйте — й ідея картини постане у вашій уяві.

— Придумали? Тепер — до роботи! Клеєм на блакитному альбомному аркуші малюємо засніжені дерева, будинки, снігову ковдру на землі. Тепер на клей насипаємо манну крупу. Картина готова.

Самостійна робота дітей. Вихователь за потреби подає індивідуальну допомогу. Нагадує про акуратність виконання роботи. Допомагає кожному або спонукає до самостійної роботи. Активізує мовлення у називанні елементів картини, форми, кольору.

Діти працюють під спокійний музичний супровід.

Фізкультхвилинка

Вихователь читає віршовані рядки і разом з дітьми виконує рухи згідно з текстом.

Ой снігу, снігу біленький,
Падай на доріжку помаленьку.
На білі килими підуть діти,
Ніжками малими тупотіти.
Вгору саночками на горбочок,
Долом саночками на ставочок.

Перейдемо скоренько доли-гори:

Вже нас Мороз-Морозенко не догоне.

Підсумок

Вихователь формує виставку дитячих робіт.

- Які гарні аплікації ви створили! У який спосіб ми їх робили? Чи цікаво вам було створювати такі зимові пейзажі? Ви гарно впоралися із завданням!

Справжні молодці!

«ЗИМОВЕ МІСТО»

(Об'ємна аплікація з використанням вати)

Мета: заохочувати дітей до створення багатоколірних композицій; виявити знання про зимові явища, про зміни у тваринному світі, про зимові розваги; активізувати в словнику слова «майстерня», «картина», «об'ємна аплікація»; учити створювати об'ємну аплікацію з використанням вати, доповнюючи її деталями, що надають роботі виразності; вправляти у відгадуванні загадок, у вмінні створювати тематичні композиції; удосконалювати навички роботи з ножицями; закріплювати знання про частини доби; розвивати цікавість, логічне мислення, загальну та дрібну моторику, діалогічне мовлення, художній смак, фантазію; виховувати бажання приносити радість собі та іншим своїми виробами.

Попередня робота; спостереження за зимовими явищами в природі; ігри зі снігом; зимові розваги; розглядання ілюстративних матеріалів з теми; читання художніх творів.

Матеріал: зразок (додаток 14); картон(синій, білий, чорний) на вибір; ножиці; кольоровий папір; паперові серветки; заготовки сонечок, ялиночок, місяця, зірочок; листівки із зображенням казкових героїв; клей; пензлики; бавовна (вата); музичний супровід.

Хід заняття

Організаційний момент

Діти сидять на килимі.

Вихователь. Діти, нас запрошує у гості одна пані. Відгадайте, хто це.

Білі коси, біле личко,
Кожушок і рукавички,
Чобітки і хустка білі.
Дружать з нею заметілі,
Хуги, віхоли, завії
Та морози й вітровії. (Зима)

— Так, це зима. Ви любите зиму? Чому? А що найбільше прикрашає зиму?

Так, це білий, пухнастий сніг.

БІЛІ ЧЕРЕВИЧКИ У ЗИМИ
Вкрив дерева білими крильми
Морозець колючий, мов шипшина.
Білі черевички у зими,
Біла-біла в неї кожушина.
Білі сани, білогриві коні,
Білі рукавички пухові.

(П. Сингаївський)

Мотивація

Дидактична вправа «Добери слово»

Вихователь пропонує дітям дібрати слова-ознаки, слова-дії тощо.

- Яким буває сніг? (Білим, пухнастим, легким, холодним, колючим, брудним, непрозорим, сріблястим)

- Що сніг робить? (Іде, падає, кружляє, лежить, летить, сяє)

- Назвіть предмети, схожі на сніг, щоб були білі та непрозорі. (Борошно, сода, сіль, манна крупа, розсипний цукор)

- Що ми ліпили зі снігу? (Сніжки, снігову бабу)

Фізкультхвилинка «Ліпимо бабу снігову»

Вчора бабу зі сніжку

(Руки в сторони, присідають з легкими поворотами ліворуч — праворуч.)

Дружно ми ліпили.

Здоровенну отаку

(Руки в сторони — вгору, кроки на місці.)

Ми її зробили.

Кулі сніжні ми качали,

(Імітація рухів за текстом.)

А тоді їх покладали.

Очі їй зробили, ніс,

Хтось іще й мітлу приніс.

Біля баби покружляємо

І на місці пострибаємо.

Біля баби затанцюємо,

(Руки на поясі.)

Ми ні коли не нудьгуємо!

(Плескають у долоні.)

Зима вже незабаром завершиться, усе розтане. Тому я пропоную вам зробити на пам'ять картину про зиму. Одну картину «Зимове місто» я вже зробила. Хочете побачити?

Вихователь демонструє дітям картину.

Ви хочете зробити таку картину на пам'ять про зиму? Пропоную відкрити майстерню з виготовлення картини з об'ємною аплікацією. Згодні?

Продуктивна діяльність

У вас на столах — картон різного кольору. Кожний колір відповідає певній частині доби. Білий картон — ранок, чорний — ніч, синій — вечір. Коли складатимете композиції, вам потрібно використати ті заготовку, що відповідають кольору картону. З яких частин складається ялинка? (Здвох деталей, склеєних між собою одним зовнішнім боком.)Що можна використовувати для будиночку? (Прямокутну стрічку, краї якої зігнуті всередину.)Коли будете приклеювати будинок, саме краї слід намащувати клеєм. Щоб будинок

вийшов об'ємним, краї потрібно звузити. Із чого зроблений дах? Уявіть, де має бути дах. Змастимо це місце клеєм і прикладемо бавовну. Ще її потрібно наклеїти кругом де має бути сніг. З листівок можна вирізати казкових героїв. Коли працюєте з ножицями, будьте обережними. Перед тим як приклеювати деталі, їх необхідно скомпонувати на картоні, скласти композицію. Розкласти ви їх можете по-своєму.

Самостійна робота дітей. Вихователь застосовує індивідуальний та диференційований підходи. Нагадує правила безпечного користування ножицями. За потреби нагадує, як намащувати клеєм паперові частини. Діти працюють під спокійний музичний супровід.

Підсумок

Розглядання та обговорення робіт.

- Чи виглядає засніженим дах? Чи правильно наклеєна ялинка? Хто найкраще вирізав казкового героя з листівки? Молодці дуже гарні вийшли картини.

«ВЕЛИКОДНЯ ЛИСТІВКА»

(Аплікація з квілінгу - паперових смужок)

Мета: продовжувати збагачувати досвід дітей знаннями про звичаї та традиції українського народу — святкування свята Великодня; викликати у дітей бажання виготовити тематичну листівку для батьків з наклеюванням на писанку квілінгу світлих, радісних тонів; формувати вміння працювати по обмеженій поверхні, рівномірно розташовуючи аплікацію; закріплювати знання кольорів; розвивати творчу уяву, асоціативну пам'ять, мислення; сприяти розвитку самостійності, зосередженості; виховувати інтерес до образотворчої діяльності.

Попередня робота: бесіди про звичаї та традиції українського народу; розглядання яєць-крашанок, писанок; розглядання ілюстрацій прикрашених овалів-яєчок.

Матеріал: зразок (додаток 16); кошик з паскою, крашанками та писанками; український рушник; аркуш паперу формату А5; паперові площинні овали -

яйця, тоновані у різні пастельні тони; паперові смужки для квілінгу; зразки візерунків на овалах-яйцях; ножиці; кольоровий папір; клей-олівець; серветки.

Хід заняття

Організаційний момент

Вихователь читає вірш.

Принесло нам сонечко знов тепло
І ласкаві промені розлило.
З трав і квітів виткало килими
І в садочку грається із дітьми.

Діти, що нам принесли сьогодні з пошти? (Посилку) Хто нам надіслав посилку? Прочитаймо адресу. Це наші знайомі — дідусь Максим та бабуся Оксана, які проживають у селі. Що вони нам надіслали? Паску, яєчка-писанки та крашанки, український рушник. Яке свято святкують навесні у всьому світі? (Великдень) Саме зараз святкують велике весняне свято — Великдень, печуть паски, фарбують крашанки, писанки.

Мотивація

Писанка або крашанка — це символ весняного відродження життя на землі. Яйця, що пофарбовані в один колір, називають крашанками. Їх кольори також мають певну символіку. Червоний колір означає радість, життя, любов. Жовтий колір — місяць і зорі, урожай. Блакитний — небо, повітря, здоров'я. Зелений — відродження та воскресіння природи і родючість землі. Поєднання кількох кольорів — родинне щастя, мир, любов, успіх. Щоб зробити крашанку, розводять спеціальну фарбу у воді й кладуть у неї щойно зварене яйце. Коли яйце пофарбується, його викладають на тарілку, щоб висохло. Крашанка готова. А писанку фарбують спеціальними фарбами, а потім розмальовують різними візерунками — розписують. Тому й назва — писанка.

Виготовимо для батьків вітальну листівку. Наших знайомих дідуся Максима та бабуся Оксану також привітаймо зі святом.

Продуктивна діяльність

Підготуймо пальчики до роботи.

Пальчикова гімнастика

Раз два, три, чотири, п'ять —вийшли пальці погулять.
Оцей пальчик — найсильніший, він найбільший, найтовстіший.
Вказівний палець для того, щоб показувать відоме.
Палець цей середнім зветься, він найдовший, як ведеться.
Оцей палець безім'яний, вередливий, неслухняний.
Ось мізинчик, хоч маленький, проте вдалих і спритненький.

Візьміть до рук писанки, розгляньте їх.

ПИСАНКА

Гарна писанка у мене, мабуть, кращої нема.
Мама тільки помагала, малювала я сама.
Змалювала дрібно квіти, вісім хрестиків малих,
І дрібнесеньку ялинку, й поясочок поміж них.
Хоч не зразу змалювала, зіпсувала п'ять яєць
— Та як шосте закінчила, тато мовив: «Молодець!»
Я ту писанку для себе для зразочка залишу,
А для тата і для мами дві ще кращих напишу.

(К. Перелісна)

- Як прикрашені писанки? (Уточнення кольору, елементів візерунків.)
  - Оберіть собі паперову форму яєчка для прикрашання квілінгом.
  - Якого кольору елементи квілінгу краще виглядатимуть на вашій писанці?
  - Спочатку треба виготовити різнокольорові елементи квілінгу. Для цього паперову смужку намотують на стрижень так, щоб в отриманій заготівлі не було отворів. Після чого даний елемент розпускають, як того вимагає техніка виготовлення конкретної прикраси, і надаючи певну форму, закріплюють край спіральки клеєм.
  - Коли наклеїте паперове яєчко на листівку, прикрасьте його елементами квілінгу за власним задумом.
- Самостійна робота дітей.

Вихователь під час виконання аплікації перевіряє: чи правильно вони

розміщують елементи аплікації, чи правильно користуються обладнанням. Заохочує до мовленнєвого спілкування під час роботи, підтримує творчу ініціативу.

Діти працюють під спокійний музичний супровід.

Фізкультхвилинка

Вихователь читає віршовані рядки, діти виконують рухи відповідно до тексту.

Дружно писанки візьмемо і по колу всі підемо.

Вгору писанки піднімем і постукаємо ними.

Ми присядемо низенько і постукаєм тихенько.

Писанки ми заховаєм, мов зайчата, пострибаєм.

(В. Шкльода)

Підсумок

Вихователь разом з дітьми розглядає писанки, дякує їм за дружну працю.
— Сподіваюся, що писанки сподобаються батькам і родичам.

«У ГАЮ МЕТЕЛИКИ, НАЧЕ КВІТИ»

(Аплікація з покидькового матеріалу)

Мета: ознайомити дітей з різноманітними кольорами у навколишньому світі під час спостереження за метеликами; навчати створювати симетричне зображення метелика, складаючи папір навпіл та вирізаючи половину зображення; продовжувати навчати виготовляти аплікацію із покидькового матеріалу; закріплювати просторове орієнтування (вище, нижче, праворуч, ліворуч); розвивати вміння розрізняти поняття «колір», «форма»; розвивати дрібну моторику, творчу уяву, асоціативну пам'ять, мислення; сприяти розвитку естетичного смаку, самостійності у виконанні роботи; виховувати цікавість до занять з аплікації.

Попередня робота: ознайомлення з ознаками весни; спостереження на прогулянці за метеликами; розглядання картинок із зображенням різних метеликів, ілюстрацій у книгах; читання художніх творів.

Матеріал: зразок (додаток 15); лялька Марічка; іграшки метелики (різних кольорів і розмірів) або малюнки метеликів, 1/2 паперу формату А4 (для кожної дитини); шаблони половинки контуру метелика; олівці; покидьковий матеріал; клей; пензлики для клею; серветки.

Хід заняття

Організаційний момент.

Вихователь демонструє дітям іграшкових метеликів.

— Що це за комахи, схожі на квіти? (Метелики)

Психогімнастика «Метелики»

— На луках розквітли квіти. І луки від того стали барвистими, красивими. Але що це? Квіти починають рухатися, перелітають з одного місця на інше. Та це ж метелики! Вони яскраві, різнокольорові, наче справжні квіти. Ось вони літають, шукаючи квітку, сідають, щоб насолодитися смачним пилком і летять до іншої квітки. Що ви знаєте про цих комах? (Вони літають, їдять нектар із квітів.) За допомогою чого метелики літають? (За допомогою крил) Розкажіть про крильця метеликів.

Гра «Метелик лети» (на розвиток правильного дихання)

Діти підходять до шнура, натягнутого між двома стійками, де висять на нитках на рівні обличчя дітей яскраві паперові метелики на відстані 30-40 см один від одного. Вихователь пропонує дітям подути на метеликів, щоб вони полетіли. Стежить за правильним видихом дітей — стояти прямо, видихати повітря, не піднімаючи плечей.

Вихователь читає вірш Олени Пчілки.

МЕТЕЛИК

Діти бігають, стрибають,
Далі — весело гукають:
— Ах, метелик! Погляньте!
Ось він. Ось він метушиться!
Та який же гарний, гожий!
Наче квітка прехороший!

Мотивація.

Вихователь пропонує дітям пограти з метеликами в хованки. Він ховає метеликів, діти шукають їх. Коли знаходять, розповідають, де вони заховалися: «Метелик заховався під листочком. Метелик заховався за лялькою».

- Лялька Марічка також хотіла на прогулянці пограти з метеликом.

Я біжу, біжу по гаю,
Я метелика впіймаю,
А метелик не схотів,
Геть від мене полетів.
Полетів він на лужок,
Заховався між квіток.
Я іду, іду, іду —
Метелика не знайду.

(Н. Забіла)

Чому не можна ловити комах на прогулянці? Виготовимо паперових метеликів для ігор Марічці та її подружкам лялькам.

Продуктивна діяльність

Фізкультхвилинка

Вихователь читає віршовані рядки, а діти виконують відповідні рухи.

Метелики тендітні
З ранку і до ночі
Літають поміж квітів,
Пелюстки їм лоскочуть,
Спокою не знають.
Крильцями махають.

(Махають руками, нібито метелики крилами.)

Та раптом де не взявся жук,
І ми почули дивний звук.
У-у-у! У-у-у!
Добре в лузі жить жуку.

(«Розпускають крила», як жук, промовляючи разом:

«У-у-у! У-у-у!» — «літають» кімнатою.)

А тут маленька бджілка

На вкриту цвітом гілку

Присіла по медок.

Багато тут квіток!

Дз-з-з! Дз-з-з!

(Зображують бджілку, промовляючи: «Дз-з-з!» то голосніше, то тихіше.)

Вихователь пропонує розглянути обладнання для роботи та демонструє послідовність прийомів виконання аплікації — метелика.

- Складіть прямокутний аркуш паперу навпіл, визначте лінію згину.
- Оберіть трафарет форми половинки метелика, покладіть до лінії згину, обведіть олівчиком та виріжте по контуру ножицями. Розгорніть отриману форму метелика, прикрасьте (приклейте) різним покидьковим матеріалом (гудзиками, паєтками, ниточками, бісером тощо.)
- Посадіть свого метелика на «зелену галявину».

Самостійна робота дітей.

Вихователь пропонує їм добирати форму шаблона метелика за їх власним вибором, підтримує спонтанні прояви творчості у виборі кольорів для оздоблення крил метеликів. Нагадує, як користуватися клеєм для наклеювання. Допомогає за потреби кожному, стимулює ініціативу. Підтримує позитивний настрій і задоволення від роботи. Активізує мовлення дітей у називанні форми, кольору, величини.

Підсумок

- Разом ми створили чудову барвисту галявину з метеликами. Марічці подобаються ваші метелики, вона разом зі своїми подружками буде бавитися з ними.

2.3. ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Закон України «Про дошкільну освіту»;
2. Базовий компонент дошкільної освіти - К.- 2012.;
3. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» - Тернопіль, «Мандрівець», 2017 - 225с.;
4. Програма «Впевнений старт»
5. Алексеевская Н.А. Волшебные ножницы, - Серия «Через игру - к совершенству». -М.- «Лист», 1998. 192с.;
6. Афанасьев Т. «Семена цветов в работах детей" - «Дошкольное воспитание» 10-2012.
7. Гордієнко С. «Квілінгові фантазії до весняних свят» - «Джміль» 2-2011
8. Григор'єва Г.Г. Зображувальна діяльність дошкільнят.- М.: Видавничий центр «Академія», 1998.
9. Гусакова М.А. Аплікація: Навчальний посібник учнів пед. училищ - «Дошкільне виховання» (2002р.)
10. Каратаєва М.І. Розвиток творчої особистості дошкільника./ За загальною редакцією Грицюк Л.А. - Кам'янець - Подільський: ПП «Медобори-2006», 2008 р.;
11. Котеленець Н.«Аплікація з тирси, круп та насіння » - «Дошкільне виховання»3- 2003, с. 32;
12. Рібцун О.Г., Рібцун Ю.В. «Конструювання з паперу» - «Літера ЛТД», 2011 р.;
13. Соколова С. «Сказки из бумаги», - серия «Учить и воспитывать,развлекая» - ЗАО «Валери СПб», 1998 - 224,с.;
14. Терещенко О. «Витинанки до зимових свят» - «Джміль» 1-2011, с. 18.

3. ВИСНОВОК

Творча діяльність дошкільника складається з багатьох компонентів. Її специфічна складова – фантазія: найвища напруга особистих емоційних і духовних сил, коли задум стає реально існуючим «художнім явищем» і втілюється у «художньому витворі». Творчість у образотворчій діяльності дошкільника – це здатність знаходити ідеї в складних, незвичних ситуаціях, нестандартно бачити й використовувати реальні предмети; здатність змінювати форму об'єкта, щоб він виступав у новій якості; здатність оригінально використовувати й поєднувати різні засоби художньої виразності з елементами інтеграції видів образотворчої діяльності,- результатом чого є власний художній твір.

Основою для розвитку творчості є та діяльність, у якій проявляються здібності дитини, а розвиток здібностей найефективніший тоді, коли гармонійно поєднуються природні задатки, мотиви діяльності та вплив зовнішнього оточення. Одним із видів такої діяльності є аплікація нетрадиційними техніками, яка допомагає прищепити любов до зображувального мистецтва, викликає цікавість, бажання створювати прекрасне власними руками. Застосування нетрадиційних технік аплікації викликає у дітей безліч позитивних емоцій, відкриває можливості використовувати добре знайомі їм предмети в якості художніх матеріалів. Незвичні техніки аплікації зацікавлюють дітей, сприяють розвитку творчості у всіх, без винятку. Під час аплікації нетрадиційними техніками дошкільники збагачують знання про зображувально-виражальні можливості матеріалів, оволодівають технічними прийомами роботи з ними, послідовністю виконання образотворчого процесу.

У результаті систематичної роботи діти навчилися створювати гарні зображення, радіти їм, вірити в свої сили, координувати дії ока, кисті руки. Дитячі роботи стали змістовніші, привабливіші, виразніші, емоційніші. Навчившись виражати свої почуття на папері, дошкільники краще розуміють

почуття інших, вчатьса долати сором'язливість, страх перед тим, що нічого не вийде, проявляють свої нахили, здібності, обдарування, уяву, фантазії.

Свою роботу я підпорядковую певній виховній меті: від зацікавленості до цього виду діяльності до формування високоморальних почуттів та якостей особистості: патріотизму, дружби, креативності, толерантності, працьовитості, колективізму, вихованості, людяності, успішної соціалізації.

Родзинка досвіду у тому, що кожна дитина вчиться працювати на своєму рівні здібностей, дитячі роботи не відповідають якомусь зразку, не схожі одна на одну і дивують інших. Так нетрадиційні техніки аплікації, художня творчість допомагають дітям розкрити свою особистість. Інтегровані заняття, що проводяться в системі, ефективні, дають результати, підвищують продуктивну діяльність дітей у навчанні аплікації.

Впровадження досвіду сприяє закріпленню знань дітей, одержаних на інших заняттях, розвитку моторики і тактильному сприйманню; розвитку просторового мислення, зорового сприйняття, уваги, спостережливості та естетичного відгуку.

Я прийшла до висновку, що використання такої технології дозволило заняттям по аплікації стати більш цікавими, результативними. Діти набули достатні знання про цікаві техніки, що застосовуються у аплікації. Вони займалися традиційними видами аплікації з паперу, а розроблені і проведені заняття дозволили розвинути в дітей інтерес до цього виду образотворчої діяльності (аплікації), проявляючи при цьому вигадку, ініціативу, викликаючи стан натхнення і творчого пориву. Дітям дуже сподобалося працювати з нетрадиційним матеріалами. Результативність таких занять є дуже високою. Навчання технічним навичкам роботи дуже успішне. Усе це стало можливим завдяки систематичному, цілеспрямованому навчанню на заняттях цікавого характеру по аплікації. Зацікавлення дітей аплікацією з використанням нетрадиційних технологій сприяє розвитку базових якостей старших дошкільників.

Поєднання навчального процесу із культурою та мистецтвом допомагає якісніше та швидше розвивати у дитини психічні процеси, такі як увага, пам'ять, мислення тощо. Окрім цього активно відбувається розвиток комунікативної компетентності: діти вчаться зв'язно висловлювати свої думки за допомогою художнього зразка, збагачується і актуалізується словниковий запас, діти вчаться розуміти інших, знаходити компроміс. Не можна також не враховувати оздоровчий вплив на організм, розвиток стану дрібної моторики кожного пальчика, здатність координувати і спритно ними маніпулювати.

Отже, аплікація - це цілеспрямована і систематична діяльність, яка сприяє формуванню в дітей одного з найважливіших вмінь у навчально-виховній діяльності: уміння вчитися. Вищезазначене є доказом того, що аплікація є необхідним елементом у навчальній діяльності дошкільника, тому що озброює його необхідним арсеналом знань, умінь та навичок, що стануть у нагоді під час повсякденного життя, умовою успішного виконання трудової діяльності, дозволять легко і ефективно здобувати нові знання та уміння у подальшій навчальній діяльності.

Аплікація - найбільш простий та доступний засіб створення художніх робіт, у якому зберігається реалістична основа самого зображення. Це дає можливість широко використовувати аплікацію у оформлювальних цілях (під час виготовлення наочних посібників, посібників до різних ігор, іграшок, масок, сувенірів до святкових дат, оформлення стінгазет, виставок, приміщень д/с), у створенні картин, орнаментів тощо.

Я використовую різноманітні традиційні та нетрадиційні художні техніки роботи у оформлювальних цілях (оформлення групових приміщень, ігрових осередків, музичної зали до святкових дат, виставок тощо), для виготовлення наочних посібників, атрибутів (масок до різних ігор, іграшок, сувенірів).